

ETB eztabaidaren puntaren puntan (III)

Luis Alberto Aranberri 'Amatiño' ETBko zuzendaria izan zen 1982tik 1985era. Iaz, sei urte beranduago, postu berera bueltatu zen. Berak utzi zuen telebistak ez du zerikusirik aurkitu duenarekin. Bi errealitate ezberdin dira: katea

bat ezik, bi; langile kopurua, bikoiztua 297tik 617ra; orduz biderkatua eta Miramonen produkzio zentru berria. EGUNKARIAK Iurretako bere bulegoan elkarrizketatu du ETBri buruz hitzeginetako asmoz.

«Bakoitza bere frustrazioak isladatzen ari da ETBri buruzko eztabaida honetan»

G. AGIRRE / IURRETA

EGUNKARIA.— ETBri buruzko eztabaida pil-pilean dago gizartearen. Horrek ETBren eredia krisian edo agortuta dagoela adierazten du?

AMATIÑO.— Ez dut uste inondik ere, eta konbentzimendu profesional osoz diot, ETBren eredia krisian dagoenik. Alegia, zenbaitek nahi luke krisian egon zedin, baina nire ustez eta maila objektibo eta profesionaletik eginda, ez dago krisian. Horrek ez du esan nahi hobetzerik ez dagoenik, baina nekez oraingo zutabe nagusiak ukatuz.

Bestetik, guzti honek nire ustez min egiten dio ETBri. Uste dut, denok izan behar dugula kontziente eta ETB maite baldin badugu ETBk telebistaren orrialdeetan agertu behar duela eta ez gainontzekoetan.

EGUNKARIA.— Baina eztabaida eta alderdi politikoen kritikak hor daude, hori ukazina da. Beraz, zeri erantzuten diote?

AMATIÑO.— Batetik, interes pribatuak daude. ETBk merkaturaren parte bat har-

tzen du eta zenbait komunikabideri ez zaio komeni eta kito. Eta orduan ETBri eraso egiten zaio, hain zuzen, bere audientzia eta publizitate tartaren partaide izan nahi dutelako. Gero hori jantzi daiteke nahi diren aitzakiekin, baina, azken batean, hemen enpresa arazo batzuk daude eztabaidan.

Eztabaida hau zenbait komunikabidek sortarazi dute eta gero zenbait alderdik txanpa hau aprobetxatu dute, telebistaz hitzegitea erraza delako eta telebistaz hitzegiten komunikabideetan agertzen direlako.

Ezin dakioke ukatu inori ETBri buruz iritzia izatea eta iritzi hori ematea eta behar den guztia dudatan jartzea. Baina ordua da kritikaz gainera aportazio zehatzak eta konstruktiboak egiteko, gaizki dagoena, baldin badago, salatzeaz gain soluzioak eskaintzeko, eta ez dut uste horiek ematen ari direnik.

EGUNKARIA.— Baina alderdi politikoei kritikaz gain, alternatibak ere eskaini dituzte: katea elebidun bakarra, murrizketak eta abar...

AMATIÑO.— Arriskua niretzat izugarri larria da: irizpide ekonomiko guztiz kontrajarriak dituzten enpresa ekonomikoak, guztiz irizpide kontrajarriak dituzten alderdiak, ETBren aurka agertzea. Funtsean inte-

res ezberdinak —ekonomikoak eta politikoak— defendatzen dituzten interesek ETBren aurka bat egitea. Alegia, ez da inondik etikoa bat egitea ETBren kontra telebista kulturalagoa nahi luketenei eta, bestetik, telebista konbentzionalagoa nahi luketenei. Ez dago inondik bat egiterik ETB bat bakarra eta euskaraz nahi luketenei eta ETB bat eta elebiduna nahi luketenei.

ETBri leporatu zaio dena. Leporatzen zaizkion erru horietan kontsentsua egongo balitz larritzekoa eta kezkatzekoa litzateke, baina ETBri

agertzen da, 82an idatzita dago. Bata da euskararen sustapena eta euskal kulturaren defentsa. Bestea, berriz, euskal hiritarren partizipazio politikoa.

Gaur egun funtsean ez dut uste inork ETB2 eztabaidatzen duenik, ez du inork zuzenki esaten ETB1ek egon behar ez duenik. Badirudi kontsentsu bat dagoela euskararen sustapenean eta ETB1 behar dugula. Azaldu aurretik, orain bere existentzia dudatan jartzen duten zenbait sektorek nolabaiteko salaketa egiten zuten erdeldunek berdin ordaintzen zutela, ez zutela partizipaziorik. Uste dut gaur nekez esan daitekeela, ETB2k lekurik ez duenik.

EGUNKARIA.— Gorrdoren lekuan egon bazina, ETB2 sortuko zenuen?

AMATIÑO.— Behin eta berriz aipatu izan dut: ETB2ren lehenengo proiektua nik egin nuen, ez zuen Gorrdok egin. ETB2ren proiektua egina zegoen, berak egina aurkitu zuen. Hemendik atera aurretik gaur egun Kultura buru den Arregiri aurkeztu

nion, gertatzen dena da beste proiektu bat dela. Hau da, ez dela hasiera batekoa. Orain ordu gehiago dira, baina bokazio informatiboa berdina zen.

EGUNKARIA.— Nola definituko ze-

«ETB1 eta ETB2ren zutabe horiek nekez aldatu daitezke».

XOUSE SIMAL

nuke Euskal Telebista? **AMATIÑO.**— ETB, lehenengo eta behin, telebista da, ez da laborategi bat, ez da eskola bat, ez da aberria egiteko toki bat. Telebista bezalaxe bere funtzioa eta helburuak ditu. Baina, jakina, ETBn isladatzen dira Euskal Herrian dauden kontraesan guztiak eta kontraesanak ez daude telebistan, kalean daude. ETBk isladatu egiten ditu kontraesan guzti horiek. Ezin zaio eskatu ETBri euskal gizarte arazoak ez isladatzea eta horren ispilu izatea. Ezta dauden arazoak konpontzea, hori beste instantziei dagokie.

Badirudi ari garela euskaltzalearen ikurriña ateratzen, baina gero gure baitan ez gara inondik ere. Izugarri erradikalez beterik gaude, baina

erradikaltasun horrek ez du gero bere erradikaltasuna kontsumitzen. Ez du kontsumitzen.

EGUNKARIA.— ETBri buruz Legebiltzarrean egingo den eztabaidatik zerbait aterako dela espero duzu?

AMATIÑO.— Nik sisteman sinesten dut. Nik alderdi guztietan sinesten dut. Uste dut alderdiak, besterik ezean, herri honetako ordezkariak direla. ETB zerbitzu publikoa den heinean beraiek dira publikotasunaren gestioatzaile, eta alde horretatik alderdi guztiei eta aukera politiko guztiei zortzerik onena desiratzen diet ETBri buruz egin daitekeen debatan. Gauza bat eskatuko nieke: bestelako alternatiba zehatzik gabe, ez dezatela dagoena kinkan jarri.

«ETBko kazetaria, Euskal Herriko independienteena»

G.A. / DURANGO

EGUNKARIA.— Iritzi publikoak eta alderdi politikoen sektore batek diotenez, ETBn nolabaiteko kontrol ideologikoa dago eta DOCen —Derri gorrezkoa da Betetzea— berri asko daude.

AMATIÑO.— Garbi utzi nahi nuke, komunikabideetan lan egin duen jende gutxi dagoela hemen. Beraz jakin gabe hitzegiten dute komunikabideen funtzionamenduz. Oso jende gutxi dago, komunikabide batean lan egin dutenen artean, pribatuan eta publikoan lan egin duenik. Beraz, harritu egiten nau jendeak zein motibo eta informazio duen konparazioak egiteko. Horregatik, ez dit bategi ardurarik edo kezkarik sortarazten esperientzia hirukoitz hau izan ez duen pertsonak dioena, ez duelako konparaziorako erreferentziarik. Nik hiru esparruak ezagutzen ditu-

dan heinean, zera esan dezaket. Batetik, informazioaren nolabaiteko manipulazioa kazetariak ez direnek uste dutena baino askoz ere gutxiago egin daitekeela medio batean zein bestean. Inor bada bere burua inoren menpe ez izateko eta aske izateko posibilitatea duena, medio publikoaren telebista da, hain zuzen.

Abantaila daukagu, ez dugulako inolako menpekotasunik ez ideologikorik ezta ekonomikorik. Funtzionari bati ezin dakioke inondik ere leporatu goitik behera egindako aginduen menpeko huts denik. Arrazoi batengatik: bere lanpostua oposizioz lortu duelako beste edozein komunikabideetan ez bezala, eta bere lanpostua bizi guztirako ziurtatu duelako, beste edozein enpresa pribatuan ez bezala. Eta nik dudaren esperientziaren arabera, edozein komunikabide pribatuan zuzendaritzaren eragin eta kontrol gehiago da-

go sektore publikoan baino.

EGUNKARIA.— Beraz ETBko kazetaria erabat independentea dela ziurta daiteke?

AMATIÑO.— Badago motiborik esateko EITBren kazetari bat dela, Euskal Herrian dagoen beste edozein komunikabidetako baino askoz ere independenteagoa. Motiboak ditu: plaza oposizioz lortu du, ez da deitua izan jefearen laguna delako eta azkenik, bere soldata ez dagoelako bere lanaren menpe edo ez duelako sobrerik. Eta hori nik esan dezaket nire esperientziagatik. Kontra uste duenak demostratu diezadala.

Hemen askotan hitzegiten da kontrol ideologiko eta ekonomikoaz. Eta beste soldataren menpe noiz hartuko eta zenbat hartuko zain dagoen kazetariaren kontrol ekonomikoaz, nork hitzegin behar du? Nork salatu behar du? Nork arduratu behar du bere soldataren menpe dagoen langileaz?